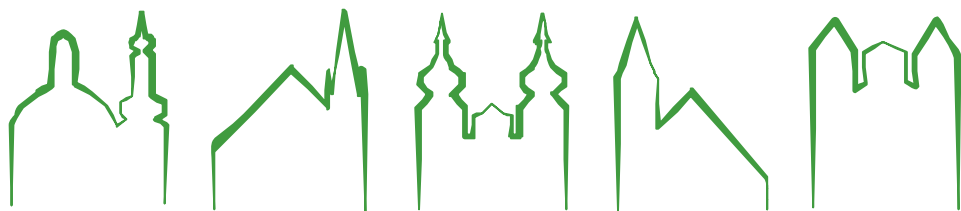

Život farností Znojma

5/2019

Ročník XXIX | Cena 10 Kč

Zamyšlení nad uplynulými třiceti lety

Za několik dní tomu bude již 30 let, co došlo vlivem mezinárodních událostí k zhroutení totalitního, všeobecně devastujícího režimu. Režimu, který za více jak čtyřicet let existence dokázal mimo fyzických i hmotných zločinů, zejména v duchovní a morální rovině, napáchat tolik zla, že i nyní, po třiceti letech svobody, jsme stále na počátku cesty. Cesty k zemi, kterou nám ukazuje Exupéryho Malý princ, k zemi, která naplňuje heslo „Pravda a láska vítězí nad lží a nenávistí“, k zemi, kterou stvořil a nám daroval k užívání ten Nejvyšší.

Málo si stále uvědomujeme, že na počátku všeho, díky Stvoření, byl dán lidstvu dar svobody, ale zároveň s ním bezprostředně související odpovědnost, jež vycházela a stále vychází ze zákona zákonů, totiž z Desatera. Avšak počínajíc pramatkou Evou jsme jako lidstvo stále hnáni pokušením porušovat zákony pro momentální a přechodné výhody. Od porušování nejmenších až po nejhroznější zločiny, které bohužel v celé historii opakovaně otřásaly lidstvem.

Nechci zde popisovat všechny události prvních okamžiků nabytí svobody, to provedou jistě povolanější lidé, pouze bych se rád při této příležitosti podělil o některé pocity a dojmy, které mne od počátku provázely a stále prováží.

O tom, že totalitní systém jednou skončí, nebylo pochyb již několik let před listopadem 1989. Otázkou pouze zůstávalo, kdy k tomu dojde. Prvním okamžikem, kdy mne napadlo, že se lámou ledy, byla v pondělí 20. listopadu 1989 k večeru zpráva, že se na Václavském náměstí v Praze shromáždilo 100.000 občanů na protest proti zásahu komunistické moci na Národní třídě před třemi dny. Pak již události nabraly zá-

MUDr. Martin Syka na zasedání parlamentu s Dagmar Burešovou (předsedkyní ČNR) a Václavem Havlem | foto archiv autora článku

vratné tempo. Já jsem nevydržel a rozjel se v pátek 24. 11. do Prahy. Kroky mne bezděčně zavedly do Činoherního klubu, který přeplněný s napětím poslouchal zprávy jednotlivých lidí, přijíždějících z celé republiky, o situaci na venkově. Najednou mne Petr Čepek, který organizoval příchozí, vystrčil do záře reflektorů na jeviště a já jsem s určitou nervozitou v hlase podal svědectví o tom, že ve Znojmě zatím panuje ticho.

V sobotu jsem stál na přeplněném nádvoří katedrály při slavnosti ke svatořečení svatě Anežky a slyšel rozhodná slova pana kardinála Tomáška: „Já a celá katolická církev stojíme na straně národa“. Odpoledne na zaplněné Letenské pláni jsem dychtivě poslouchal projevy úžasných lidí – Václava Havla, zpěv Jaroslava Hutky, odvážnou omluvu dvou mladých příslušníků VB a další řečníky. V neděli, když Václav Malý vyzval přítomné k modlitbě Otčenáše, jsem ujížděl zpátky domů, přesvědčen, že má povinnost je nyní pomoci svobodným změnám ve Znojmě. V pondělí 27. 11. již plné Dolní náměstí ve Znojmě při generální stávce svědčilo o tom, že i zde se daly věci do pohybu.

Dovolte mi nyní vzpomenout na tři z mnoha pro mne silných prožitků následující doby.

Jedním z prvních bylo společné shromáždění občanů Znojemska se sousedy z rakouského příhraničí v sobotu 30. prosince 1989 na poli u Hnanic. Pod státními vlajkami přišlo pěšky ze Znojma neuvěřitelných 5.000 lidí a stovky lidí z druhé strany hranice. Za českou stranu jsem tam přednesl svůj první politický projev, ve kterém jsem načrtl vizi o našem návratu, do opět do budoucna spojené Evropy. I když vše provázelo dosti mrazivé počasí, v ovzduší se vznášelo teplo a radost ze setkání s lidmi z druhé strany jen před nedávnem odstraněné železné opony.

Dalším silným momentem byla návštěva Jana Pavla II. v Praze, v dubnu 1990. Seděl jsem, coby poslanec České národní rady, na mši svatě asi v páté řadě a v deštivém počasí, které ale málokomu vadilo, a procházel mnou hlavně pocit radosti a zážraku, kterého jsme byli svědky. Bylo to na stejné Letenské pláni, kde jsme měli jen před několika měsíci ještě obavy z krvavého potlačení listopadové demonstrace. →

Z OBSAHU

Byli pronásledováni pro víru 2

Rozhovor s chartistkou Jiřinou Čechovou 5

Rozhovor s varhanicí Martou Entlerovou 8

333 slov

otce Petra Bartoňka
z Břežan

Milí čtenáři,

asi čekáte, že 333 slov bude o adventu či Vánocích – což jsou jistě velmi lákavá témata. Rád bych se však vrátil malinko zpátky, do podzimního kurování, kdy byla před třiceti lety svatořečena Anežka Česká. Jako bohoslovec jsem tehdy v Římě s úsměvem naslouchal nadšenému očekávání těch, kteří opakovali starobylé proroctví: „Až bude Anežka svatořečena, bude v Čechách líp“. A v duchu si říkal – jasně, že to platí, vždyť už jen to, že jsme mohli vyjet z komunistického vězení, kterým bylo celé Československo obehnané ostnatými dráty, byl úžasný dar! Navíc jsem měl krátce po vojně, kde jsem v jejím závěru odmítl podepsat závazek, že 8 roků po jejím skončení neopustím území ČSSR ani do žádné socialistické země. I na letišti jsem čekal, kdy se vynoří nějaký soudruh z MV a zařve: „Vy, soudruhu, nikam nepoletíte!!!“ Samotná pouť do Říma pro mě byla velkým zázrakem na přímluvu sv. Anežky.

A takový byl i návrat v pátek 17. 11. 1989 nad ránem. V letištní hale na Ruzyňi byl jen soudruh plukovník vojsk MV se svým snaživým pomocníkem. Ten se lačně vrhl na má zavazadla – šel jsem podle abecedy, jako obvykle, první... Pomocník hlásil: „Soudruhu náčelníku, má dvě kabele plný knih!!!“ Náčelník odvětil: „V pořádku!“ a udiven davem za mnou se zeptal: „Vás se vrátilo tolik??!“ Usmál jsem se na něj a radostně jsem jeho obavy dorazil: „Všichni, úplně všichni, soudruhu náčelníku!!!“ (Což byla fabulace, vůbec jsem netušil, zda tam někdo nezůstal, ale pak se ukázalo, že tam skutečně nikdo nezůstal). ☺ Soudruh náčelník rezignovaně povzdychl: „Co se dá dělat...“, tak hezký den u nás doma! “ Nemajíc proročského ducha, zcela jistě nemohl tušit, jak mu sv. Anežka vyplní jeho přání. Pravděpodobně ho, unaveného z namáhavé služby režimu, vysvobodila brzy do služebního důchodu. ☺

Je to nepředstavitelné? Jistě! Dostali jsme svobodu možná příliš lehce a snadno jako dar na přímluvu svatě Anežky.

P.S.: Na 17. 11. 1989 mám neprůstředné alibi – celý den jsem po cestě spal! ☺ To kdyby se soudruzi vrátili! ☺

Následoval potom určitý omamný čas otevřené svobody, nesvázaný pouty stranických sekretariátů a všech možných sil sledujících hlavně získání ekonomické moci. S mnoha skvělými kolegy v České národní radě a později v Parlamentu České republiky jsme pracovali usilovně na zákonech a reformách nového, demokratického státu.

Po náročných, odpovědných a dlouhých diskuzích, po několikaměsíční složité a těžké práci přišel den hlasování a schválení nejdůležitějšího zákona naší mladé demokracie, totiž Ústavy České republiky. Spolu s dalšími věřícími poslanci jsme, při vědomí obrovské důležitosti tohoto zákona, ráno před hlasováním prožili při prosbách mši svatou ve Svatováclavské kapli metropolitní katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha, kterou celebroidl otec biskup Lobkowitz. Na konci mše svaté nám požehnal a my pak kráčeli dolů po novozámeckých schodech k parlamentu a cítili, věřili a zažívali úžasný, nepopsatelně krásný pocit, že jsme a budeme ten den akterý něčeho velkého a pro naši zemi velmi důležitého. Bylo slunečné a krásné ráno a Praha, slovy básníka, byla oděna v krajkoví. Přes všechna úsilí dnešních mocipánů o ohýbání a překračování rámce Ústavy jsem přesvědčen, že tento základní zákon České republiky je dobrý. Je dobrý proto, že byl tvořen upřímným úsilím a prací mnoha lidí, kteří, stejně jako já, nemohli tušit, že se v budoucnu najdou vrcholní představitelé státu, kteří budou myslet jinak.

Tím se logicky dostávám k úvaze, jak lze dnes hodnotit pozdější dobu až k současné situaci. V první řadě je třeba říci, že mnozí z nás, kteří na sebe vzali odpovědnost v prvních letech aktivně pomáhat vytvářet nový svobodný stát, jsme neměli žádné zkušenosti, učili jsme se za pochodu a byli víceméně naivní idealisté. Věřili jsme, že naprostá většina národa má podobné smýšlení a že nastolení spravedlivé-

ho a prosperujícího státu je jen otázkou času. Netušili jsme tehdy, jak hluboce negativně zasáhl totalitně-komunistický režim do vědomí národa, hlavně v morální a duchovní oblasti. Jak velmi vykořistil ze života slušnost, spolehlivost, ohleduplnost, pravdomluvnost, mravnost a všechny další lidské ctnosti. V přeměně společnosti, v procesu změny vlastnictví, v době obrovských ekonomických změn se pak postupně majetek a ekonomická síla objevovala v rukou těch, kteří namnoze představovali aktivní přátele starých pořádků. Vrcholní představitelé, kteří měli na počátku obrovský kredit ve veřejnosti, postupně překvapovali podivnými kroky (například opoziční smlouvou, devastací politické kultury, opětovným připuštěním komunistů do hry, častým lhaním, bezbřehým populismem apod.). Těchto kroků přibývalo a nakonec nás dovedly do dnešní situace, kdy základní atributy svobody a demokracie nejsou ještě pošlapány a zadupány, ale postupně omezovány. A v posledních letech jsme i svědky skutečnosti, kdy novodobí majitelé ekonomické moci pomalu přebírají i moc politikou.

Svoboda, která nám byla dána před třiceti lety, není a nebude nikdy stálou a definitivní. Je potřeba o ni stále usilovat, stále o ni bojovat. Dnes zase více než před dvaceti lety. Záleží na každém z nás, zda budeme věřit populistické politice, kterou provozují současní mocipáni, nápadně nás odklánějící opět na východ, kde mají své zájmy. Věřím stále, že pro většinu národa je tato cesta nepřijatelná. Je třeba znovu použít lidského rozumu, přebrat si vše v klidu a nenalezt všem možným líbivým hlasatelům populismu. Z každé krize existuje cesta. Na každém z nás záleží, zda nás civilizovaný svět bude hodnotit s úctou a zda my sami budeme na sebe a svůj národ hrdi.

Martin Syka

(autor je lékař, v období 1990–1996 poslanec ČNR, PS P ČR)

Byli pronásledováni pro víru

V tyto dny si připomínáme 30 let od sametové revoluce, v jejímž důsledku došlo také k opětovnému získání náboženské svobody, která byla v našich zemích dlouhá desetiletí tvrdě potlačována. Rozhodli jsme se proto připomenout oběti komunistického režimu, zejména z řad kněží a řeholníků působících v našem městě, kteří byli v období rudé totality vystaveni tvrdé perzekuci.

Ta měla nejružnější podoby: vraždy, věznění, nucené práce, likvidaci mužských řádů, internaci, nucené přesídlování, omezování veřejné činnosti, ztrátu státního souhlasu k výkonu kněžské služby, zabavování majetku, zákaz církevních vzdělávacích, sociálních či zdravotnických ústavů a další.

Pronásledování byly vystaveny nejen duchovní osoby, ale i věřící laici, kteří nadřadili svoji víru nad loajalitu komunistickému režimu. Ti, kteří nebyli podle totalitní terminologie „vyrovnaní s náboženskou otázkou“, nemohli vykonávat své povolání, bylo jim znemožňováno získat lepší vzdělání nebo zaměstnání, museli vykonávat podřadnou práci neodpovídající jejich kvalifikaci nebo byli jinými způsoby diskriminováni. A přesto se našli mnozí, kteří byli ochotni pro svoji víru snášet příkoří.

Níže uvedený seznam desítek pronásledovaných kněží a řeholníků nám má připomenout, že komunistický režim nebyl jen o frontách na banány a nedostatku toaletního papíru, ale především o hrubém porušování základních lidských práv a svobod.

Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vyhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu."

(Matouš 5,1-12)

Jednou z prvních obětí komunistického režimu se stal převor znojemského dominikánského kláštera P. Jakub Zemek, který byl jako vůbec první kněz v Československu uvězněn, a to již v roce 1948 (jeho životu jsme se věnovali v ŽFZ č. 5-6/2018).

V roce 1950 pak došlo k likvidaci mužských klášterů, která se nevyhnula ani klášterům ve Znojmě. Z 13. na 14. dubna byl nejprve přepaden **znojemský dominikánský klášter**, který tehdy čítal 11 řeholníků (6 kněží a 5 laických bratrů). **Znojemský kapucínský klášter** byl likvidován nedlouho poté, a sice z 27. na 28. dubna 1950. V té době zde přebývali dva nebo tři bratři.

Řeholníci byli odvezeni do několika koncentračních klášterů, kde byli různě dlouhou dobu bez jakéhokoli rozsudku vězněni a nuceni bez nároku na mzdu vykonávat většinou těžkou manuální práci. Činnost mužských řeholních řádů byla zakázána, jejich majetek zestátněn a řeholní kněží ani po propuštění nemohli dlouhé roky vykonávat duchovní službu – většinou pracovali v dělnických profesích.

Perzekuci neunikly ani řeholní sestry. Od plánovaného rozpuštění ženských klášterů bylo sice upuštěno, ale téměř 10 tisíc řeholnic bylo postupně izolováno v soustředěných kláštích většinou v odlehlých místech republiky, kde musely sestry často vykonávat práci v továrnách. Svému původnímu poslání se mohly věnovat jen v některých sociálních zařízeních, zejména pro mentálně a zdravotně postižené. Také všechny majetek řeholních sester byl zestátněn.

Stěhování postihlo rovněž sestry z **Kongregace sester Nejsvětějšího Spasitele**, které ve Znojmě vedly zdravotní školu

a prováděly ošetrovatelskou službu ve znojemské nemocnici. Protože jejich práci v nemocnici nebylo možné hned nahradit kvalifikovanými laickými pracovníci, došlo k jejich vyhnání ze Znojma až roku 1959. Několik desítek sester bylo přesunuto nejprve do Letovic a následně do Borotína, kde pečovaly o těžce mentálně postižené chlapce.

Pronásledování se dotklo i **Mnišek Kazatelského řádu** (dominikánek), které se po sametové revoluci v roce 1990 usadily ve znojemském dominikánském klášteře. Již v roce 1950 byly sestry z malé litoměřické komunity vyvezeny a přemístěny do několika centralizačních klášterů (Vidnava, Varnsdorf a Hejnice). Mezi roky 1951 až 1979 pobývaly s dalšími 400 sestrami z 9 řádů v broumovském klášteře. Sestry zde nemohly vést kontemplativní život a musely pracovat v továrnách a věnovat se dalším zaměstnáním.

Dalším ženským řeholním společenstvím spojeným téměř 50 let se Znojmem byly sestry z **Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského** (boromejky), které poté, co byly nuceny opustit místa, kde se věnovaly ošetrovatelské a sociální péči, našly v roce 1958 svůj nový domov v areálu křižovnického probošství na Hradišti sv. Hippolyta. Do roku 1996 zde sestry měly dokonce své ústředí. V období komunismu bylo vězněno celkem 22 boromejek, z nichž některé později žily i na Hradišti:

Sr. CHARITA MARIE KLEPKOVÁ SCB (1906–95)
dožila na Hradišti
1951 vězněna 8 měsíců (Pankrác, Valdice)

Na 300 jmen sester boromejek na hradištském hřbitově svědčí o pronásledování církve v období komunismu. | Foto archiv redakce

Matka BOHUMILA ŽOFIE LANGROVÁ SCB (1896–1979)
dožila na Hradišti
1952–60 vězněna (Znojmo, Nový Jičín, Pardubice)

Sr. CHRYSOSTOMA ALOISIE TYRÁLKOVÁ SCB (1908–1989)
dožila na Hradišti
1953–60 vězněna

Matka VOJTĚCHA ANTONIE HASMANDOVÁ SCB (1914–88)
1970–88 generální představená boromejek na Hradišti
1952–60 vězněna (Písek, Pardubice, Pankrác)

Sr. DOLORIS MARIE JANÁKOVÁ SCB (1921–2003)
dožila na Hradišti
1952–56 vězněna

Sr. PRAXEDIS MARIE KREJČOVÁ SCB (1893–75)
dožila na Hradišti
1959–60 vězněna

Sr. THEOFORA LUDMILA KMONÍČKOVÁ SCB (1900–83)
1958–1983 generální vikářka boromejek na Hradišti
1959–60 jako 60letá vězněna

SEZNAM PERZEKUOVANÝCH KNĚŽÍ A ŘEHOLNÍKŮ

V následujícím seznamu jsou uvedeni duchovní působící část svého života ve Znojmě, kteří byli z politických důvodů vězněni, internováni v centralizačních a internačních kláštích, sloužili ve vojenských táborech nucených prací (PTP) nebo byli zbaveni souhlasu k výkonu duchovní služby. Kněží a řeholníci jsou uváděni podle znojemských farností, v nichž vykonávali duchovní činnost nebo žili. Řazení jsou chronologicky podle let, kdy ve Znojmě působili.

Farnost sv. Mikuláše

P. JOSEF Z LEONISSY ZATLOUKAL OFMCap. (1886–1965)
1947–50(?) kvardián kapucínského kláštera
1950–? internován (Králíky)

P. TIMOTEJ KYSELÝ OFMCap. (1886–1978)
1948(?)–50 kapucínský klášter
1950–52 internace (Králíky, Hájek)

Fr. FABIÁN NEČAS OFMCap. (1881–1965)
1947–50(?) kuchař, kostelník a zahradník v kapucínském klášteře
1950–? internován (Hejnice, Opočno)

R.D. FRANTIŠEK STREIT (1917–68)
1947–48 a 1949–55 kaplan u sv. Mikuláše
1955–59 administrátor u sv. Mikuláše

1958–59 exc. administrátor u sv. Kříže
1948–49 vězněn šest a půl měsíce
1959–60 vězněn 4 měsíce pro maření dozoru nad církvemi

P. AMAND KAREL ŠVEJCAR OFMCap. (1918–93)
1954–60 administrátor v Louce
1960–87 administrátor a děkan (do 1983) u sv. Mikuláše
(člen kolaborujícího „kněžského mírového hnutí“)
1950–53 internace (Broumov) a u PTP

P. EVARIST VAVŘÍN ROZSYPAL OFMCap. (1913–85)
1968–85 kaplan u sv. Mikuláše
1950–55 internační tábor Želiv

1960–68 bez státního souhlasu (skladník, knihař)

P. ANTONÍN ZDENĚK KOVÁŘ OFMCap. (1926–2000)

1970–72 prozatímní kaplan u sv. Mikuláše

1950 internován (Broumov)

1950–53 u PTP (Banská Bystrica)

1953–68 civilní zaměstnání

R.D. LADISLAV JURÁK (1911–77)

1963 krátce duchovní správce u sv. Mikuláše

1961–63 bez státního souhlasu

R.D. BOHUMÍR OBRUČA (1918–98)

1994–98 výpomocný duchovní u sv. Mikuláše

1959–89 bez státního souhlasu (lesní dělník)

Farnost sv. Kříže

P. FELIX FRANTIŠEK SVOBODA OP (1894–1953)

1913–32 administrátor a farář u sv. Kříže

1950–51 i přes silnou sklerózu internován (Broumov)

Mons. JOSEF NAVRKAL (1912–2003)

1936 primice u sv. Michala ve Znojmě

1949–50 půl roku ve vyšetřovací vazbě (Brno, Znojmo)

1957–60 vězněn (uranové doly Bytíz, Valdice)

1960–66 bez státního souhlasu (dělník, skladník ve Znojmě do 1969)

P. AMBROŽ BOHUMIL SVATOŠ OP (1913–2007)

1937–38 kaplan u sv. Kříže

1990–2007 výpomocný duchovní u sv. Kříže

a duchovní správce sester dominikánek

1950–57 internován (Broumov, Želiv, Králíky)

1957–75 bez státního souhlasu (skladník, údržbář, vrátný, holič, topič)

P. RAFAEL LEXMANN OP (1910–2004)

1937–39 kněz v dominikánském klášteře

1949–55 vězněn (uranové doly Jáchymov)

1955–? bez státního souhlasu (horník ad.)

P. JAKUB ANTONÍN ZEMEK OP (1914–89)

1938 kaplan u sv. Kříže

1946–48 převor dominikánského klášteře

1948–60 vězněn 12 roků (Mírov, Leopoldov, Valdice ad.)

1960–69 bez státního souhlasu (vazač

a skladník na stavbách)

P. BEDEDIKT KLEMENT FUSS OP (1904–82)

1941–46 kaplan a farář u sv. Kříže

1950–? internován (Broumov)

poté bez státního souhlasu

P. LUDVÍK ANTONÍN KAŠPÁREK OP (1906–72)

1946–47 administrátor u sv. Kříže

1950–? internován (Broumov)

následně bez státního souhlasu

P. CYRIL EMIL ŠÍMA OP (1911–84)

?–1948 kaplan a katecheta u sv. Kříže

1950–? internován (Broumov), poté u PTP

P. BRUNO VILÉM MATZNER OP (1915–73)

1947–48 kaplan u sv. Kříže

1950–? internován (Broumov)

po propuštění bez státního souhlasu (varháník)

P. JAROSLAV JOSEF FRK OP (1912–85)

1947–50 a 1968–79 farář u sv. Kříže

1950–? internován (Želiv)

následně bez státního souhlasu (účetní)

P. ŠTĚPÁN VÁCLAV MASIÁK OP (1902–80)

1948–50 převor dominikánského klášteře

1968–80 kaplan u sv. Kříže

1950–? internován (Želiv, Osek, Králíky)

po propuštění bez státního souhlasu

P. JOSEF ALOIS FOJTŮ OP (1915–85)

před 1950 katecheta u sv. Kříže

1950–? internován (Broumov), následně

u PTP

do 1968 bez státního souhlasu (civilní za-

městnání)

P. JAN MARIAN HOVJACKÝ OP (1919–87)

?–1950 kaplan a katecheta u sv. Kříže

1950–53(?) internace a u PTP

poté bez státního souhlasu (zdravotnický la-

borant)

P. KRYŠTOF VÁCLAV NEČAS OP (1920–2007)

1947–50 a 1968–72 kaplan u sv. Kříže

1990–92 farář u sv. Kříže

1950–55 internován (Želiv)

1955–67 bez státního souhlasu (dělník v Ka-

menolomu Čebín a Konektě Brno)

P. BERTRAND FRANTIŠEK ŠNOBL OP (1914–90)

1945–50 kaplan, podpřevor a katecheta do-

minikánského klášteře

1950–? internován (Broumov, Želiv, Osek)

do 1968 bez státního souhlasu (dělník trakto-

rové stanice)

Fr. ILDEFONS ALOIS LIMBURSKÝ OP (1889–1967)

?–1950 katecheta u sv. Kříže

1950–? internován (Králíky)

Fr. TOMÁŠ VINCENC CHUCHMA OP (1917–89)

?–1950 kuchař dominikánského klášteře

1950–? internován (Králíky)

poté v civilním zaměstnání (stavební dělník,

průvodčí)

Fr. TEOFIL IGNÁC NOVOSAD OP (1900–85)

?–1950 sakristián dominikánského klášteře

1950–? internován (Broumov, Hejnice, Králí-

ky)

Fr. JIŘÍ ČTVRTLÍK OP (1880–1953)

?–1950 zahradník dominikánského klášteře

1950 internován (Broumov)

Fr. JIŘÍ ČTVRTLÍK OP (1880–1953)

?–1950 zahradník dominikánského klášteře

1950 internován (Broumov)

Fr. STANISLAV ROUŠAL OP (1911–84)

?–1950 kuchař dominikánského klášteře

1950–? internován (Králíky, Hejnice)

po propuštění dělník ve Škodových závodech

v Plzni

P. FERDINAND NESROVNAL SI (1896–1952)

1950–52 administrátor u sv. Kříže

26.5.1952 zatčen

30.5.1952 umírá za nevyjasněných okolností

ve vazební věznici v Brně

R.D. JOSEF STRIA (1912–91)

1950–58 kaplan, od 1952 administrátor u sv.

Kříže

1958–60 politický vězeň (Mírov)

1960–65 bez státního souhlasu (brusič v ČKD

Blansko)

Mons. BOHUSLAV BRABEC (1926–2008)

1952–55 kaplan u sv. Kříže

1958–60 vězněn za podvracení republiky

(Brno-Bohunice, Valdice)

1960–64 bez státního souhlasu (dělník v Gale

Měřín)

P. VOJTĚCH ZDENĚK POLÁČEK SP (?)

1955–59 ve Znojmě pracuje jako zahradník

1950–53 internace (Želiv)

1953–55 a 1959–? vězněn

R.D. VLADIMÍR STRAŽOVSKÝ (1920–74)

1956–57 kaplan u sv. Kříže

1963–74 exc. administrátor na Hradišti

1948–53 vězněn

R.D. FRANTIŠEK STREIT (viz farnost sv. Miku-

láše)

R.D. TOMÁŠ PRNKA (1926–2013)

1959–61 kaplan u sv. Kříže

1950–53 u PTP

R.D. VÍTĚZSLAV PAZDERKA (1916–2003)

1966–67 kaplan u sv. Kříže

1951–54 u PTP

1960–62 vězněn

1962–66 bez státního souhlasu (dělník)

R.D. VLADIMÍR STEJSKAL (1923–2006)

1965–66 výpomocný duchovní u sv. Kříže

1950–53 u PTP

R.D. JAN SAMEK (viz farnost Přímětice)

P. PATRIK JOSEF TRNEČKA OP (1924–98)

1969–74 výpomocný duchovní u sv. Kříže

1950 internován (Broumov)

1950–53 u PTP

1953–68 bez státního souhlasu (stavební

a lesní dělník, zahradník)

Farnost Louka

R.D. JOSEF DVOŘÁČEK (1912–2004)

1947–52 farář v Louce

1952–53 vězněn 16 měsíců (Jáchymov a Malé

Svatoňovice)

1955–64 bez státního souhlasu (dělník Prů-

myslové stavby, skladník ČSD Rájec-Jestřebí)

R.D. JOSEF DRAGOUN (1919–82)

1954 krátce prozatímní administrátor v Lou-

ce

1950–53 vězněn (Kutná Hora)

do 1954 bez státního souhlasu (dělník)

ThDr. JOSEF PACAL (1924–2011)

1960–67 administrátor v Louce

2005–11 výpomocný duchovní u sv. Mikuláše

1950–54 u PTP

R.D. ANTONÍN UHER (1915–87)

1967–73 administrátor v Louce

1950 v zajišťovací vazbě v Brně

R.D. FRANTIŠEK KUBAŠ (1921–93)

1973–93 administrátor v Louce

1951–58 vězněn

1958–69 bez státního souhlasu (dělník v Br-

ně)

Farnost Hradiště

P. JILJÍ ALOIS CIDLÍK OFMConv. (viz farnost

Přímětice)

P. PETR KAREL MIKETTA OP (1908–83)

1968–83 duchovní správce sester boromejek

na Hradišti

1950–? internován (Želiv)

po propuštění bez státního souhlasu (dělník)

P. MUDr. OTTO OPÁLKA (1915–88)
1973–88 administrátor exc. na Hradišti
1960–68 vězněn (Mírov, Brno-Bohunice)

P. ANTONÍN LEPKA SI (1905–90)
1983–90 duchovní správce boromejek na Hradišti
1950–60 internován (Bohosudov, Králíky)
poté bez státního souhlasu (topič)

R.D. JAN KAFRDA (1917–2004)
1988–91 administrátor na Hradišti
1955–57 vězněn (Brno, Mírov, Rtyň, Valdice)
1957–65 bez státního souhlasu (civilní zaměstnání)

P. FRANTIŠEK MIKULÁŠEK SI (1914–93)
ke konci života výpomocný duchovní na Hradišti
1950–59 vězněn (Mírov, Valdice, Mladá Boleslav, Rtyň)
1959–67 bez státního souhlasu (lom v Šošůvce, Metra Blansko)

P. VÁCLAV KNITTL OCr. (1913–2000)
1995–2000 farář a probošt na Hradišti
1950–54 internován (Želiv, Hájek)

R.D. JOSEF FABÍK (1915–2001)
1995–2001 duchovní správce boromejek na Hradišti
1948–49 několikrát vyšetřován a souzen
1951–54 u PTP
1954 vězněn
1954–67 bez státního souhlasu (dělník)

P. AGAPIT JAROSLAV PÁTEK OFMCap. (1913–2002)
1963–67 duchovní správce boromejek na Hradišti
1950–58 internován (Broumov, Králíky, Želiv)

Farnost Přímětice

R.D. ANTONÍN ŠUJAN (1905–73)
1939 krátce kaplan v Příměticích
v 50. letech vězněn

P. JILJÍ ALOIS CIDLÍK OFMConv. (1919–97)
1965–68 výpomocný duchovní na Hradišti a v Příměticích
1950–54 internován (Bohosudov)
1954–61 u PTP, následně technik v Těžbě zemín Brno

1961–62 vězněn 10 měsíců za podvracení republiky
1962–63 bez státního souhlasu (do 1968 topič)

R.D. JAN SAMEK (1914–94)
1966–68 administrátor u sv. Kříže
1968–77 administrátor v Příměticích
1948–53 vězněn (Jáchymov)

Legenda: PTP – Pomocné technické prapory, OP – dominikán, OFMCap. – kapucín, SI – jezuita, OFMConv. – minorita, OCr. – křížovník s červenou hvězdou, SP – piarista

Poznámka: Seznam vychází z různých zdrojů a je velmi pravděpodobně neúplný a v některých ohledech i nepřesný, zejména proto, že prameny ke studiu životopisů duchovních v období komunismu jsou do značné míry neúplné. Za poskytnutí řady cenných informací děkuji především paní P. Kolářkové z diecézního archivu.

sestavil Ondřej Lazárek

Za svůj nejvýznamnější titul považuji, že jsem signatářka Charty 77

K významnému třicetiletému výročí pádu železné opony jsme oslovili jednu z mála znojemských disidentek a zároveň signatářku Charty 77, paní Jiřinu Čechovou. Zajímaly nás její vzpomínky na život v normalizaci s StB za zády i její názory na současný vývoj demokracie v naší společnosti.

Vášim typickým osobnostním rysem je touha po svobodě a jednoznačné občanské postoje ve chvíli, kdy se děje bezpráví. Kde se to ve Vás vzalo? Viděla jste vzor například v rodičích?

Vyrůstala jsem v rodině, kde tyto zásady platily jako samozřejmost. A jistě na mě měla rodinná atmosféra vliv.

Váš život je do značné míry kronika 20. století. Tatínek byl ruským legionářem, do Vašeho života zasáhla 2. světová válka. Co Vám z tohoto období utkvělo v paměti?

Tatínka jako legionáře vyslýchalo gestapo, naštěstí zbraně ukryté v tajné skrýši na půdě bezkovské školy, kde jsme bydleli, odhaleny nebyly. Můj pocit z války je podvědomý strach, který byl cítit i na malé obci.

Na Karlově univerzitě jste vystudovala obor archivnictví. Co Vás k tomuto zajímavému povolání přivedlo?

Původně jsem nastoupila na obor historie, ale protože ve výuce bylo příliš mnoho komunistické propagandy, přestoupila jsem po prvním ročníku na pomocné vědy historické, které se falšovat nedají.

Leckoho asi překvapí, že se na univerzitě stal Vaším spolužákem a blízkým přítelem Miloslav Vlk.

S Miloslavem Vlkem jsem se setkala na vysoké škole v letech 1955–1960, kdy jsme oba studovali stejný obor. Během studia jsme vytvořili přátelskou skupinu: tři dívky a dva hoši, jedním z nich byl Miloslav Vlk, který měl přezdívku "Jakub". Chodili jsme společně po Praze i na výlety po okolí a v naší skupině jsme otevřeně sdíleli nekomunistické názory. Miloslav Vlk měl úžasný smysl pro humor. Setkávali jsme se i po studiu a po pádu komunismu naši partu pozval pan kardinál Vlk do arcibiskupského paláce k přátelskému posezení.

Z Vašich různých vzpomínek se mi zdá, že jste nakonec své poslání našla v učitelském povolání, když jste v 60. letech nastoupila jako profesorka historie na znojemské gymnázium (později Gymnázium

Paní Jiřina Čechová se svými vnuky. | Foto archiv respondentky

Dr. Karla Polesného, pozn. red.). Jak na toto období ve škole vzpomínáte?

Vzpomínám na ně velmi ráda, protože to bylo období uvolnění komunistické diktatury. Mezi studenty byl zájem o odhalování pravdivého výkladu dějin 20. století.

Srpnová okupace v roce 1968 Vás zastihla v zahraničí. I když jste měla jedinečnou možnost v cizině zůstat, přesto jste se okamžitě poté, co jste se o invazi dozvěděla, vrátila zpět do ČSSR. Proč?

Na nabídku, že mohu zůstat v Norimberku, jsem odpověděla, že z boje se neutíkám.

Srpnová okupace se zásadně podepsala na Vaší pedagogické kariéře. Proč Vás ze školy propustili?

Ve výpovědi z gymnázia mám tyto důvody: 1. dosud souhlasím s prohlášením 2000 slov, 2. odmítá současnou politiku vlády a na závěr bylo uvedeno, že ohrožují socialistickou výchovu na škole.

Téměř 20 let jste se pak s manželem a synem protloukali všelijak. Je známe, že jste byla v hledáčku StB, zažila jste mnoho výsledků. Kdy jste v této době měla největší strach?

Největší strach jsem měla v roce 1978 při výslechu StB, kdy synovi bylo půl roku. Mě i manžela obviňovali z šíření Charty 77. Naštěstí nám tuto činnost nedokázali.

Jaká zaměstnání jste během normalizace vystřídala?

Musela jsem si najít taková zaměstnání, kde nebylo třeba kádrového posudku ze školy, protože mě na kvalifikovaná zaměstnání odmítli přijmout. Pracovala jsem jako brigádnice na vinohradech, lesní dělnice, pomocná kuchařka, pradelna, účetní, písárka, číšnice v hospodě. Přímou ve Znojmě jsem nedostala místo ani jako uklízečka, protože jsem byla mezi lidmi dost známá, proto byl úřední tlak, abych ze Znojma odešla. Pracovní místa jsem našla až v Brně a později na Vysočině.

Dá se i na tomto temném období našich dějin najít něco pro Vás pozitivního?

Zpočátku mi bylo velmi těžko. Ke smíření mi pomohlo praktikování jógy. Postupně jsem získávala pocit vnitřní svobody.

V tomto období jste překládala a s manželem samizdatově šířila Vaše překlady ze světové literatury. O která díla šlo a co Vás k této činnosti, v té době dost nebezpečné, vedlo?

Přeložila jsem z němčiny Orwelovu Farmu zvířat a jednu z psychoanalytických knih Ericha Fromma. Obě díla jsem půjčovala, za což v té době hrozilo vězení. Naštěstí to zůstalo v utajení. Přecházel si tyto knihy a poskytnout je dalším mi přinášelo radost.

V 80. letech jste se stala signatářkou Charty 77. V té době jste byla matkou malého syna, Vaše živobytí bylo nejisté, přesto jste podstoupila riziko dalších represí. Bylo to obtížné rozhodování, zda podepsat, nebo jste měla hned jasno?

Po seznámení s chartisty na vzpomínkové akci v Lánech k 50. výročí úmrtí T. G. Masaryka v roce 1987 jsem se bez pochybností rozhodla, že Chartu 77 podepíši, k čemuž došlo na pohřbu disidenta Pavla Wonky v roce 1988. V té době jsem se účastnila bytových seminářů brněnských disidentů. Můj muž měl tehdy zdravotní problémy, proto sám podepsal Chartu 77 až o rok později. Živobytí jsem jako nejisté nepociťovala. Byla jsem sice bez zaměstnání, ale hospodařili jsme s mužem u drážního domku na Třebíčsku. Manžel pracoval na železničním nádraží ve Starči. V té době se

již situace ve společnosti měnila a věřili jsme, že brzy dojde k zásadní změně.

Jak se k Vaším občanským postojům v té době stavěl Váš manžel?

Můj muž mě trpělivě podporoval a moje aktivity neomezoval. Měli jsme shodné postoje. V jeho větší společenské aktivitě mu bránil jeho zdravotní stav. Vzpomínám ráda na jeho humor, který nám pomáhal přenést se přes těžké období.

Ke konci 80. let jste navázala kontakt s disidentským prostředím, která chvíle z této doby se Vám vybaví jako nejsilnější?

Vzpomínám si na demonstraci z 28. října 1988. Z Václavského náměstí jsme se přesunuli na Staroměstské náměstí. Dav demonstrujících, kteří zpívali československou hymnu, kosily proudy vody z vodního děla. Demonstrující se přitom drželi vzájemně pod pažemi, aby nespadli. Já jsem tu scénu viděla od pomníku Jana Husa a díky tomu jsem zůstala suchá.

Letos si připomínáme výročí 30 let od pádu železné opony. Kde Vás zastihl rok 1989 a jak jste ho prožívala?

Listopad 1989 mě zastihl doma, ale hned po pár dnech jsme celá rodina jeli do Prahy na probíhající demonstrace. Ještě v listopadu jsem začala jezdit do Znojma a účastnila jsem se práce Občanského fóra.

Po roce 1989 jste se znovu vrátila na znojemské gymnázium. Jaký to byl návrat?

Byl to šťastný návrat k práci s mladými lidmi, kterou mám ráda.

Jak jste s vývojem naší svobodné společnosti spokojená? Na čem bychom měli ještě zapracovat?

Při všech chybách posledních desetiletí máme pořád svobodu. Nejdůležitější je bojovat proti dezinformacím a podporovat aktivity občanské společnosti.

Mnoho lidí na Vás vzpomíná jako na oblíbenou učitelku, celý život jste ale zároveň zasvětila i skautingu. Co pro Vás skaut znamená?

Skauting ve mně podpořil lásku k přírodě, kterou prožívám dodnes.

Jste stále s dnešními skauty v kontaktu? Jak se skauting za ta léta proměnil?

Udržuji kontakt s oldskauty a 8. května se pravidelně i s mladšími skauty setkáváme na Novém Hrádku. Letos jsme oslavili 100 let skautingu ve Znojmě. Skauting se modernizuje, ale jeho zásady zůstávají.

Pomáhala Vám v nelehkých životních obdobích víra?

Mám vlastní osobní víru. Nevyznám žádné konkrétní náboženství, ale všechna náboženství mě zajímají. Křesťanství si velice vážím, patří k základům naší civilizace.

Jak na Vás jako na přímou účastnici události Srpná 1968 působí výroky poslance KSČM J. Grospiče, že vpád vojsk varšavské smlouvy nebyla okupace a že mrtví byli pouze oběti dopravních nehod? (poslanec J. Grospič se za tato svá tvrzení 5.11.2019 omluvil, pozn. red.)

Je to naprostý nesmysl, nechápu, jak to někdo může říct.

Za statečné občanské postoje jste získala 31.10.2019 ocenění od obecně prospěšné společnosti Člověk v tísni. Můžete nám tuto cenu více přiblížit?

Dostala jsem cenu Příběhů bezpráví od studentské poroty z projektu Jeden svět na školách organizovaného Člověkem v tísni. Pravidelně se účastním besed se studenty znojemského gymnázia o životě za totality. Na slavnostním předávání jsem byla dojata.

Jste velmi aktivní. Diskutujete s lidmi na besedách, jezdíte do škol. Co si z těchto setkání odnášíte?

Odnáším si dobrý dojem, že jsou stále studenti, kteří se zajímají o to, jaký byl život za totality.

Co byste popřála naší společnosti do dalších svobodných let?

Přeji si, abychom dnešní svobody využili ke kritickému myšlení, nebáli se říct svůj názor a neočekávali, že politici za nás vše vyřeší. Také je důležité nezahořknout a i z špatných zkušeností si vyvodit pozitivní poselství.

Za rozhovor děkuje Petra Bláhová

prom.hist. JIŘINA ČECHOVÁ

Narodila se 16. června 1937 v Brně, s rodiči a třemi staršími sestrami žila v Bezkově na Znojemsku. Po 2. světové válce vstoupila do skautského hnutí. Studovala na gymnáziu ve Znojmě, poté na Filosofické fakultě Karlovy univerzity, obor archivnictví. Na počátku 60. let krátce pracovala v pehřimovském a později znojemském archivu, v roce 1965 nastoupila na znojemské gymnázium, tentokrát už jako profesorka historie a latiny. V roce 1970 byla z gymnázia propuštěna pro nesouhlas se sovětskou okupací z roku 1968. Kvůli špatnému kádrovému posudku vystřídala několik zaměstnání. V roce 1975 se odstěhovala do Horní Cerekve, kde získala místo účetní, v témže roce se provdala za Miloslava Kabelku. V roce 1977 se manželům narodil syn Vojtěch. Kvůli pronásledování státní bezpečností se rodina přestěhovala do Starče, kde si pořídili s manželem malé hospodářství. V roce 1987 se znovu začíná politicky angažovat. Účastní se demonstrací, v roce 1988 podepisuje Chartu 77, sbírá podpisy na petice, např. za propuštění Václava Havla z vězení. Po roce 1989 se vrátila zpět na gymnázium, kde učila do roku 2006.

Historie prvního obrazu Božího Milosrdenství (část II.)

V době druhé světové války měla církev v Litvě navzdory různým nesnázím relativní klid. Teprve po válce, když se moci chopily sovětské instituce, nastal skutečný boj proti náboženství. Do roku 1948 zlikvidovali komunisté všechny kláštery a asi dvě stě kostelů. Vyvezli sestry bernardýnky, zavřeli i kostel sv. Michala a jeho zařízení převezli do tehdy ještě činného kostela sv. Ducha v Dominikánské ulici.

V následující pasáži se budeme opírat o informace P. Andrzeje Witka, který se pokusil uceleně shromáždit veškerá fakta a domněnky o dalším pohybu prvního obrazu Božího Milosrdenství. Najdeme je v polském originálu – v knize Ewy K. Czaczkowské *Siostra Faustyna biografia Świąteży*, nakladatelství Znak, Krakow 2012:

Podle jedné verze, která se jeví jako pravděpodobnější, byl do kostela sv. Ducha tehdy převezen i obraz BM. Podle jiné, publikované v roce 1990 ve vzpomínkách obyvatek Vilna – Janiny Rodziejewicz-Stefanowské, byl obraz Milosrdného Ježíše v kostele sv. Michala ještě v roce 1950. Když šla jednou se svou litevskou známou Jadwigou Starajte kolem opuštěného kostela, nahlédly dovnitř a zjistily, že tam obraz BM stále ještě visí. Podplatily dělníka, který tam likvidoval zbytky zařízení, aby plátno vyjmul z rámu, a srolovaný obraz vynesly z kostela. Ukrývaly ho do roku 1955, kdy ho předaly proboštu kostela sv. Ducha Janu Ellertovi. Informace o místě, kde se obraz nachází, se rychle dostala k P. Michalu Sopočkovi, který od roku 1947 působil v polském Białymstoku. Podle řeholnic z Kongregace Milosrdného Ježíše, kterou založil, se o existenci obrazu dozvěděl o rok později od svého dobrého známého, kněze Josefa Grasewicze, který se do Vilna právě vrátil ze sovětského vězení. P. Grasewicz obraz BM dobře znal, poněvadž před válkou pobýval v klášteře bernardýnek a byl Sopočkův soused.

Z Witkových informací vyplývá, že P. Sopočko chtěl vyvézt obraz tajně přes hranice do Polska a předat ho sestrám Matky BM v Krakově Lagiewnikách. Byl připraven přesný plán, převezení obrazu přes sovětské hranice do Polska. Již byl podplacen celník na hranici a určen člověk, který měl obraz převézt. Na polské straně čekal na určeném místě v určeném čase P. Sopočko.

K převozu však nedošlo. Člověk, který měl obraz přepravit přes hranici, se neobjevil, a jak se později vyznal, nemohl to provést, poněvadž silně cítil, že by šlo o svatokrádež.

Na podzim 1956 se obraz BM dostal prostřednictvím P. Josefa Grasewicze, kte-

rý byl ctitelem Božího Milosrdenství, do dřevěného kostela v Nové Rudě u Grodna v Bělorusku. Hned za rok byl odtud kněz odvolán, ale obraz se mu nepodařilo vzít s sebou. Další duchovní pastýř nebyl jmenován, takže věřící se začali modlit u obrazu Ježíše, ke kterému mezitím velmi přilnuli. V roce 1970 vláda zavřela i kostel v Nové Rudě. Jeho vybavení bylo převezeno do nejbližší farnosti, ale bez obrazu BM. Dělníci ho nemohli sundat, protože byl příliš velký a visel moc vysoko. Komunisté chtěli v kostelíku zřídit obchod, ale proti tomu se postavily ženy ze všech okolních vesnic a po několik dalších let se chodily tajně do opuštěného kostela modlit k obrazu Ježíše Milosrdného.

V té době už byl obraz na pokraji úplného zničení. Teprve na podzim roku 1986 se podařilo P. Grasewiczovi zorganizovat převezení obrazu do Vilna. Akce byla výborně připravena a podílelo se na ní mnoho lidí. V kostele v Nové Rudě visí místo originálu obrazu až do těchto dnů kopie, zatímco originál byl dopraven do Vilna přímo do kostela sv. Ducha, kde byl v té době proboštem Aleksander Kaszkiewicz, později biskup Grodna. A tak se obraz po třiceti letech vrátil tam, kde vznikl.

Po návratu byl obraz tak zničený, že bylo nutné ho opravit a konzervovat. První opravy však byly provedeny velmi neodborně a necitlivě, jak po stránce restaurátorské, tak i co do použití zcela nevhodných chemikálií a nekvalitních materiálů, takže obraz téměř úplně ztratil svůj původní výraz. K řádnému restaurování a konzervaci obrazu došlo pod vedením nejlepších odborníků po roce 2003. V mezidobí byla v kostele sv. Ducha a v kostele sv. Trojice na Dominikánské ulici vystavena zdařilá kopie obrazu, avšak bez nápisu Ježíši, důvěřuji ti.

Od návratu prvního obrazu BM do Vilna a po rozpadu SSSR se úcta k Božím Milosrdenství začala rozvíjet s novou silou. V září 1993, několik měsíců po beatifikaci Faustyny Kowalské, přivítalo Jana Pavla II. v kostele sv. Ducha několik tisíc Poláků a on se před obrazem modlil. Vyzval ke spolupráci na Božím díle Poláky i Litevce, neboť Boží láska zahrnuje všechny bez rozdílu.

Jeho výzva nablala na aktuálnosti po papežově další návštěvě pobaltských zemí v srpnu 2002. Tehdy ponechal rozhodnutí o tom, kde bude první obraz BM umístěn, na tehdejší vilenském metropolitovi, kardinálu Audrysui Joazasu Bačkisovi, který 14. března 2004 vyhlásil, že obraz bude přenesen do nově zřízené Svätyně Božího Milosrdenství v původním kostele sv. Trojice ze 16. století, kde tato úcta měla dostat národní charakter.

I když byl dokument podepsán litevským biskupem a polským proboštem farnosti sv. Ducha 22. března 2004, k přenesení obrazu nedošlo, zato došlo k hromadným protestům ze strany Poláků a podepisování petic proti vydání obrazu. Do Vatikánu byla vyslána početná delegace, ale papež Jan Pavel II. trval na tom, že spor rozhodne kardinál Bačkis, Litevec. Poláci protestovali v kostele sv. Ducha po celých 17 měsíců, ale nakonec byl krásně opravený obraz Eugeniusze Kazimirowského dne 28. září 2005 přenesen do svého nového působiště – celosvětové Svätyně Božího Milosrdenství.

Interiér kostela je uvnitř jednoduše, ale umělecky dokonale vyzdoben. První obraz Božího Milosrdenství visí nad oltářem ze světlého mramoru. Po jeho pravé straně je freska Matky Boží Ostrobramské - Matky Milosrdenství. Po pravé straně je v různých jazycích nápis Ježíši důvěřuji ti. Polsky "Jezu ufam Tobie", litevsky "Jėzau, pasitikiu Tavimi". Svátost oltářní je v sanktuariu vystavena po celý den a téměř nepřetržitě se střídá růženec s Korunkou k BM. Každý den jsou v něm 3 mše svaté a navštěvují ho věřící z celého světa.

Pohnutá historie prvního obrazu BM je dokladem toho, s jakou láskou se Ježíš stará o své dílo a své služebníky za všech okolností a jak krásné je upřímně vyznávat:

Ježíši, důvěřuji Ti!

Věra Červenková

Článek vznikl na základě osobní pouti po stopách působení sv. Faustyny Kowalské ve Vilniusu, která proběhla v týdně po svátku Božího Milosrdenství na přelomu dubna a května 2019.

Použitá literatura: Faustyna Kowalská: Deníček, Ewa K. Czaczkowská: Siostra Faustyna – biografia Świąteży, nakladatelství Znak, Krakow 2012

VÝROČÍ

1. prosince uplyne 240 let od smrti významného barokního malíře **JANA LUKÁŠE KRACKERA**, který vytvořil řadu cenných uměleckých děl pro znojemské kostely (např. obrazy z hlavních oltářů kostelů sv. Alžběty a sv. Jana Kř. nebo několik obrazů z oltářů kostela sv. Kříže).

25. prosince uběhne 250 let od smrti ve Znojmě usazeného barokního sochaře **JOSEFA WINTERHALDERA STARŠÍHO** – tvůrce originální kazatelny u sv. Mikuláše. Blíže o jeho životě a díle pojednáme v příštím čísle zpravodaje.

Být varhaníkem je srdeční záležitost

Nejen při doprovodu bohoslužeb v kostele sv. Kříže můžete pravidelně slyšet hru zanícené mladé varhanice MARTY ENTLEROVÉ. Hrou na varhany také pravidelně doprovází vystoupení chrámového sboru od sv. Kříže. A nezůstává jen u tohoto hudebního nástroje.

Můžeš nám na úvod říct něco krátkého o sobě pro ty, kteří tě neznají?

Jmenuji se Marta Entlerová, můžete mě slyšet hrát na varhany u sv. Kříže. Občas zaskakuji i v jiných kostelích Znojma a v okolních vesnicích. Dokončuji Mendelovu univerzitu v Brně, zahradní inženýrství se zaměřením na vinařství. Je mi 27 let. Mezi moje zájmy patří sport, hudba, tanec, setkávání s přáteli. Intenzivně se hledám. Pracuji a bydlím v Plzni.

Kdy jsi poprvé hrála při mši na varhany?

Poprvé jsem hrála ve svých 13 letech v rodišti p. Angelika v kostele sv. Jiří v Mořkově, kde jsme byli na farním táboře. Na závěr jsem měla za úkol jednu sloku „Máti Páně přesvatá“, celou jsem ji zahrála špatně, hrozně se mi klepaly ruce a nedalo se na to vůbec zpívat. Akorát poslední akord se mi povedl. Odrovnalo mě to, tuším, že jsem i plakala, a už jsem za ty varhany nechtěla nikdy zpět. Naštěstí jsem se po letech opět nějak odhodlala. Už ani nevím, kdy přesně jsem hrála večerní u Kříže pod dohledem otce Angelika, deset minut před zazvoněním ruce křečovitě nad klaviaturou a srdce v krku ze strachu, kdy zazvoní. Nebylo to o moc lepší, než tenkrát poprvé. ☺ Čekala jsem po mši, až všichni z kostela odejdou, aby mě nikdo neviděl a já mohla zmizet. ☺ Byla to krize.

Co tě na varhaničení baví a co naopak nebaví?

Občas bývám ve stresu, když je toho moc, když hrají víc akcí v jeden den (což bohužel dost vychází) nebo když hrají např. s orchestrem a sborem něco nového, těžšího. Musím se přiznat, že zas moc času cvičení nedám, ale mám v plánu se polepšit. Když hrajeme něco nového a nechci být moc slyšet, protože si netroufám, jednoduše si to dám na hodně potichu a možná i trochu naivně doufám, že vážně slyšet nejsem, a že to moc nekazím. ☺ Ale vedle orchestru a sboru se stejně slyším minimálně, jen tak naprázdno, nahlucho mačkám klávesy a doufám. ☺ Baví mě především improvizace, převážně hrají bez not a vymýšlím svoje

melodie, preludia, interludia a postludia, ráda bych prostudovala více literatury, rozšířila si obzory. Ráda se nechám inspirovat kolegy varhaníky, především svými šikovnými kamarády Jirkou Kudrnou, Jardou Kosíkem, Lubošem Kabilkou. Hodně inspirativní je pro mě hra Dominika Bláhy.

Na kolik nástrojů hraješ?

Jestli se dá počítat i kytara u ohně, tak na pět. Klavír, varhany, housle, viola, kytara.

Na ZUŠ jsem začínala klavírem u p. Zapletala a posléze jsem přešla k p. Türkové. Jsem jí opravdu moc vděčná, že se mne tenkrát ujala, protože pro p. Zapletala jsem byla dost nešikovné dítě bez hudebního nadání. Absolvovala jsem u ní 2 ciky. U p. Pospíchal jsem pak začínala na housle pozdě, až po příchodu na osmileté gymnázium. Strašně moc se mi ten nástroj líbil, vždycky jsem si přála na housle hrát. A náš třídní Jirka Ludvík hrál (a hraje) na housle v cimbálce, to byl pro mě další motor. Tak jsem se rozhodla a vydala se do hudebky osobně zeptat.

Pan Pospíchal mi tehdy řekl, že mě okamžitě vyrazí, jestli nebudu cvičit. Takže mě přijal a svými úvodními slovy také vyděsil, cvičila jsem pak dost poctivě. ☺ Absolvovala jsem sedmiletý cyklus. Ještě mne po pár letech poslal do Znojmského komorního orchestru, „vrazil“ mi do ruky violu, že prý mají málo violistů, a že se na ni naučím. Bylo to strašně, hlavně první zkoušky. Violový klíč, vše trochu jinak poskládané, větší nástroj, takže širší rozpětí prstů a doladování, větší zmatek, ale nakonec jsem to nějak uhrála. ☺ Vděčím mu za violu, uvažovala jsem dokonce tenkrát, že ji začnu studovat na konzervatoři po maturitě na gymnáziu. Taková legrační historka je, že jsem vyhrála první místo v okresní soutěži na violu, kde mne na klavír doprovázel o. Angelik. Musím se tomu smát, protože jsem byla na soutěži jediná viola, ale i tak jsem měla děs a hrůzu, že vyhraju poslední místo. ☺ Sice jsem neměla soupeře, ale asi jsem nehrála až tak mizerně, takže jsem nakonec vyhrála na celé čáře, byla jsem prostě nejlepší. ☺

Na studiích v Brně jsem také chodila rok na církevní ZUŠ na varhany k p. Kolářové, mohla jsem chodit cvičit i na Petrov. V katedrále odehrála jeden žákovský koncert, učila se nohoklady a nezávislosti nohou na rukách.

Marta doprovází hrou znojmské hudebníky. | Foto archiv respondentky

Věnuješ se hudbě i mimo hraní při mši? Co všechno vlastně děláš?

Hraju s chválovou kapelou Resonate na housle a na klavír, příležitostně na varhany nebo housle na nějakých akcích s jinými tělesy. Vánoční, velikonoční koncerty, různé slavnosti, vinobraní. Loni jsme např. hráli Rybovku pod taktovkou Jiřího Kudrny s orchestrem a sborem z Běhařovic. To se mi splnil jeden můj sen! Před pár lety jsem doprovázela dětský smyčkový orchestr z Orlických hor na varhany, občas zaskočila posílit nějaký houslový pult, podle toho, kde bylo potřeba.

Kdo tě k hudbě vedl?

Největším vzorem byl a zůstává otec Angelik. Už od mladých let ve škole a dále v chrámovém sboru, nebo když k nám chodil na návštěvu a mohli jsme si zahrát spolu na housličky, klavír, zazpívat si, to jsem milovala. Jeho způsob improvizace a skladatelská činnost, romantické a částečně moderní pojetí, takový občas nejen lehce disonantní umělecký závan. Jsem mu vděčná, že mne doprovázel, pomáhal mi a motivoval mne. Dále jsem měla možnost osobně poznat ikonu české varhanní improvizace, pana prof. Vodrážku. V Klášterci nad Ohří jsem si s ním dokonce zaimprovizovala, což byl pro mne nezapomenutelný zážitek, krásná hudba s úžasným hlubokým člověkem. Zase jiný styl, taková bachovská poctivá muzika.

Co ráda hraješ a jakou hudbu máš v oblíbené?

Ráda hrají skladby Z. Pololánika, P. Ebena, A. Mičky. Líbí se mi Syřský hymnus, Fibichova mše se sborem a písně v zadní části kancionálu, které nejsou tak ohrané. Mám ráda skladby, které jsou harmonicky zajímavé.

Nejraději poslouchám duchovní hudbu, u níž mohu meditovat, např. při hudbě se-

verského autora Ola Gjeily chválím Pána. Dojímá mě, věřím, že taková dokonalost a krása je dar od Boha, je to zlomek Jeho samotného. Dále mám ráda instrumentální skladby, např. *Fratres* od Arvo Pärta, vokální Biblické písně od Antonína Dvořáka, klavírní Slovanské tance, líbí se mi hudba F. Chopina, S. Rachmaninova, J. Ježka a samozřejmě Čajkovského Klavírní koncert b-moll. Z houslových skladeb jsou mými favority *Rondo Capriccioso* od Camille Saint-Saense a taky Mendelssohnův Houslový koncert e-moll. Nebráním se ani muzikálům, operám, operetám, taneční hudbě, popu, rocku, a dokonce ani metalu. Moc a moc miluji Karla Kryla a cimbálku.

Kdybys nebyla ničím limitována, kdy a kde by sis ráda zahrála?

V Atlantic City v New Jersey mají největší varhany světa. ☺ Ráda bych nacvičila skladby otce Angelika a nahrála je do nějaké přijatelné zvukové podoby. Chybí mi, že si nemohu někde „online“ pustit jeho díla pro sbor nebo žalmy, ordinárium, improperia a pašije v nějaké poslouchatelné kvalitě. To je takový můj sen, tak třeba jednou. Také bych si ráda zahrála a zazpívala Rybovku s naším křížským sborem. A do třetice bych ještě vyzkoušela nějaké varhany, které jsou více jazykově vybavené, v manuálech i v pedálu. Např. ve Španělsku mě zau-

jaly varhany s píšťalami, které jsou umístěny v horizontální poloze, vypadají jako trumpety.

Co považuješ za úspěchy? Jaké máš zážitky?

Strašně moc si vážím, když mne osloví přátelé, abych jim zahrála na nějaké slavnosti, např. na svatbě. Je to pro mne čest. Také jsem vděčná, když mohu doprovodit zemřelého. Je to pro mne dar na poslední cestě posloužit hudbou. Do hudby můžu rovnou vložit takové to přání „všeho dobrého“, modlitbu „do budoucna“ tam nahoru. Nebo když mohu udělat radost a zahrát svým přátelům „na přání.“ To mě těší. V Brně jsem měla možnost hrát u jezuitů na studentských mších a u sv. Jakuba na slovenských omších. Během let jsem se dostala do různých kostelů i katedrál v ČR, SR, FR, a zahrála si na různé romantické i barokní nástroje.

Největší hudební zážitek, který mám a který se mi doslova a do písmene vryl pod kůži, je spojený s varhanami. Před pár lety jsem byla s přáteli z Orlických hor pozvaná, abych doprovodila mši svatou k příležitosti přenesení ostatků patera Toufara z ďáblickeho hřbitova v Praze do Číhoště. Slavnost celebroidal Dominik kardinál Duka. Bylo to tragikomické. Při rozhovoru pro nějaké rádio, asi Proglas, už nevím přesně, jsem měla

za úkol podbarvovat jeho mluvené slovo tklivými tóny. ☺ V jednom okamžiku se ale číhošťské varhany dostaly mimo moji kontrolu, zasekl se jeden registr a začalo to příšerně vrzat. Celý kostel včetně otce kardinála se na mne ohlédl. Polkla jsem naprázdno, když se můj pohled střetl s kardinálovým vyčítavým pohledem, ale nebyla jsem schopná tu hrůzu rychle vypnout u varhan, které jsem tak dobře neznala. Teď se tomu směju, ale tenkrát mi do smíchu vůbec nebylo. Pravdivá lekce pokory.

Co bys vzkázala těm, kteří se rozhodují, zda se přidat mezi varhaníky?

Nebojte se, pojdte do toho a uvidíte! Být varhaníkem je srdeční záležitost a životní styl.

Na závěr bych moc chtěla poděkovat svojí mamince, že mě podporovala, a svým pedagogům a vzorům, p. Angelikovi, p. Pospíchalovi a p. Türkovi za to, s jakou láskou a trpělivostí ke mně přistupovali. Tam u klavíru to totiž bylo zásadní formování. Takže ještě jednou díky vám, Pán Bůh zaplať za váš čas, úsilí a podporu! Jsem vděčná, že jsem měla tu možnost a že mi to docela jde. Ohromně moc to pro mne znamená!

Za rozhovor děkuje Eliška Juráková

FA^{rní}ŘIŠTĚ

Milí hraví čtenáři!

Přišlo vám někdy na mysl, nad čím tak mohou pastýři pod širým nebem plným hvězd přemýšlet? Možná právě třeba nad pravdivostí podobných vět, jaké vám níže předkládáme :-). Tajenku přečtete od shora dolů, pokud zakroužkujete právě ty správné odpovědi.

Je pravda, že:

ANO NE

Slovo "advent" znamená v překladu "nachystejte se".	N	V
Ovci domácí řadíme mezi sudokopytníky.	Y	A
Betlém je rodným městem Panny Marie.	D	K
Josef byl synem krále Davida.	Í	O
Maria a Josef putovali do Betléma s oslem.	U	V
Adventem liturgicky začíná vánoční doba.	A	P
Cesta z Jeruzaléma do Betléma je dlouhá přibližně jako cesta z Přímětice do Nového Šaldorfu.	E	N
Svatý Josef je mimo jiné uctíván také jako patron inženýrů.	N	Í
Nedílnou součástí adventního věnce jsou šišky a lesklé stuhy.	M	Í

Vaši PaKlÍci

Obnova farní rady v ospalé farnosti

Od léta je cítit v louckých farnostech (Louka, Hnanice, Šatov, Havraníky a Konice) čerstvý vítr – o. Ladislav Bublán, mladý kněz plný elánu, převzal po všem oblíbeném o. Marianovi z kanonie strahovských premonstrátů správu našeho společenství. My farníci jsme se rozhodli plně využít energii, se kterou se pustil náš nový farní administrátor do práce, a s touhou pomoci jsme začali obnovovat farní radu, která v naší, toho času ospalé farnosti v Louce, již drahně let aktivně nepůsobila. Využili jsme, že ve farnosti funguje několik drobných společenství, a tak se jejich zástupci stali prvními členy pastorační části rady. Jsou to např. dvě skupiny místních žen z Modliteb

matek, muži z Chlapských setkání, zástupci rozrůstajících se mladých rodin naší farnosti, ministrantů, hudebníků, ale i dalších farníků účastnících se na chodu farnosti. Mezi členy znovu vznikající farní rady bychom rádi přivítali všechny, kdo by se rádi zapojili do společného budování živé Církve v naší kotlině na březích Dyje.

Co jsou naše plány? Ty krátkodobé jsou např. vytvořit z Loucké fary opět živé komunitní centrum, v rámci rekonstrukce místní kuchyně dát vzniknout pravidelným farním posezením s kávou po nedělních mších (zváni jsou samozřejmě i přespolní, budeme avizovat), v neposlední řadě pomoci všem bez rozdílu zapojit se do života

farnosti a čerpat z otevřené náruče Církve. Jedním z našich dlouhodobých cílů je vytvořit otevřenou farnost, která bude blíže spolupracovat s ostatními farnostmi Znojma a okolí a bude také důležitým prvkem života nejen v komunitě křesťanské, ale celospolečenské. Nadchlo Vás to? Tak navštivte Louckou farnost a zeptejte se, jak pomoci! Pro další informace můžete kontaktovat o. Ladislava Bublána, farního administrátora naší farnosti na tel.:

+420 515 227 723 / +420 605 186 648
nebo zástupce pastorační rady na email:
farnost.louka@gmail.com

MW

O 3. adventní neděli můžeme udělat radost

Pomalu se blíží čas adventní, pro nás to opět znamená připravit se nejen na zklidnění od všeho shonu. Je to čas vzpomenout na rodiny a děti tam, kde se nemají zdaleka tak dobře, jako my. Ráda bych Vás opět pozvala na milou tradiční akci, již 6. misijní jarmark®. Můžete se opět těšit na výrobky mnoha farníků i nefarníků o 3. adventní neděli, **15.12.2019**. Je to neděle radostná, tedy můžete udělat radost hned několikrát. Můžete něco vyrobit či upéct a věnovat do prodeje nebo si přijít koupit nějaký výrobek. Výtěžkem z této akce opět uděláme společně radost dětem v misijních oblastech. Výtěžek otec Jindřich odesílá na konto Papežských misijních děl a odtud putuje

rovnou misionářům, kteří působí v různých koutech světa a tyto prostředky rozdělují přímo potřebným. Můžete se informovat více na www.missio.cz. Z naší farnosti za posledních 5 misijních jarmarků® odešlo na konto Papežských misijních děl dohromady 56.037,-Kč. Upřímné díky!

Aby nepřišli zkrátka farníci z kostela sv. Mikuláše, máme pro Vás dobrou zprávu. Náš tým se rozrostl o maminky od sv. Mikuláše, které už léta na misijní jarmark® přispívají svými výrobky. Letos bude náš improvizovaný stánek v obou kostelích. U sv. Kříže bude stánek v křížové chodbě od 9:00 do 11:30. V kostele sv. Mikuláše bude ve stejný den od 10 do 11 h ve vstupní chod-

bičce. Moc se těším na spolupráci a věřím, že si k nám cestu najdete!

Aktuální bude prodej vánočních přání, ozdob na stromeček, malých dárečků třeba pro paní učitelky nebo spolužáky, perníčků, cukroví a spousta jiných originálů. **Svoje výrobky prosím přineste, jako obvykle, v pátek 13.12. po mši svaté** (tedy 18:30-19 h) do zpovědní kaple v kostele sv. Kříže. Výrobky spravedlivě rozdělíme na dva díly, aby se dostalo od všeho na oba dva „krámky“, jak u sv. Kříže, tak u sv. Mikuláše.☺

S díkem, za rozrůstající se tým kolem misijního jarmarku®.

Gabriela Lazárková (tel. 775 160 751)

Po stopách jezuitů ve Znojmě

V neděli 6.10.2019 od 15 hod. měli všichni zájemci z řad odborné i laické veřejnosti možnost navštívit kostel sv. Michala a budovu Státního okresního archivu ve Znojmě. Akce s názvem Putování po stopách jezuitů ve Znojmě proběhla pod záštitou Nadace pro obnovu církevních památek děkanství znojemského a zahrnovala v sobě komentovanou prohlídku kostela sv. Michala a přilehlého jezuitského areálu. Více než stovce návštěvníků se věnovali zkušením průvodci a odborníci PhDr. Jiří Kacetl, Mgr. Dana Toufarová a Ing. Ondřej Lazárek.

Celou akci nejprve zahájila příjemným varhanním vstupem paní Alena Paulenková. Hned poté se účastníci mohli zaposlouchat do vyprávění o historii kostela sv. Michala od jeho počátků až po současnost. Historik Jiří Kacetl zdůraznil nejdůležitější momenty našeho nejstaršího farního kostela – ve 13. století byl nejvýznamnějším znojemským farním kostelem, kněží, kteří zde působili, měli blízký vztah přímo k českému panovníku. Později se kostel dostává do

správy městské rady a stává se útočištěm protestantů; od roku 1624 patří do správy jezuitů. Po zrušení jezuitského řádu (r. 1773) se kostel svatého Michala stal pouze filiálním ke kostelu sv. Kříže (stále trvá) a sloužil především jako posádkový a studentský. V průběhu dějin byl centrem české národnostní skupiny ve Znojmě, za druhé světové války byl dokonce jediným, kde se ve Znojmě konaly bohoslužby v češtině. V devadesátých letech minulého století proběhla velká obnova kostela.

S působením jezuitů ve Znojmě seznámila návštěvníky při procházce po okolí kostela paní magistra Dana Toufarová. Věnovala se především stavební činnosti jezuitského řádu, poskytla k nahlédnutí některé stavební plány a také bylo možné prohlédnout si částečně budovu Státního okresního archivu – bývalou jezuitskou kolej. Jezuité se nemalou měrou zasloužili o stavební, kulturní i vědecký rozkvět Znojma, mezi nejzajímavější informace jistě patřila zpráva o budování vodovodu a také podzem-

ních chodeb mezi jednotlivými budovami jezuitského řádu.

Vnitřním stavebním úpravám, freskám a další výzdobě interiéru se pak ve svém vstupu věnoval Ondřej Lazárek. Detailně popsal freskovou výzdobu kaple sv. Kříže od J. M. Fiseého, která není pro účastníky bohoslužeb běžně přístupná. Neopomenul vyzdvihnout výtvarná díla v jednotlivých bočních kaplích a také výzdobu presbytáře. Blíže také zájemcům představil různé oblíbené světky jezuitského řádu, například Aloise Gonzagu – patrona studentů nebo Františka Xaverského.

Třešničkou na dortu pak byl pro návštěvníky výstup na věž kostela, kde si zájemci mohli zblízka prohlédnout největší znojemský zvon z roku 1511 a také si na něj zazvonit.

Všem výše uvedeným průvodcům patří velké poděkování za poutavé vyprávění. Těšíme se na návštěvu některé z dalších církevních památek v příštím roce.

Věra Kosíková

Milí přátelé úsměvu!

Blíží se svátky Narození našeho Pána. Všichni - hlavně Vy, milí rodiče - máte jistě plnou hlavu starostí. Rád bych Vám nabídl něco pro chvilkové uvolnění v podobě tří anekdot. Snad Vás všechny aspoň trochu pobaví:

Jeden předvánoční: "Pane řediteli, můžete mi dát zítra volno?" ptá se v práci pan Novák. "Manželka chce, abych jí pomohl s předvánočním úklidem." Pan ředitel zlobně odpoví: "Z takového důvodu vám přece nebudu dávat volno!" "Děkuji," oddychne si pan Novák. "Já věděl, že je na vás spolehnout!"

*

Druhý je také ještě předvánoční: Pan Sýkora jde kupovat vánoční dárek pro svou ženu, kterou má moc rád. Prodač nabízí: "Tento kuchyňský robot za vaši manželku udělá polovinu práce." Pan Sýkora nadšeně: "Tak to mi tedy zabalte dva roboty!"

*

Třetí je štedrovečerní: Manželka pod stromečkem vybalí jednu rukavici. "Úžasně! A kde je ta druhá, miláčku?" Manžel pohotově odpoví: "No, za rok přece také budou Vánoce!"

Radostné svátky vánoční Vám všem rád vyprošuje Váš o. Pavel

KRÁTCE

Vypucovaný Kapucín

Vyklízení kapucínského kláštera, které se uskutečnilo první říjnový víkend, dopadlo nad očekávání dobře. Nejenže přálo krásné počasí, ale sešlo se opravdu mnoho ochotných věřících, kteří celý areál vyklízeli pozoruhodnou rychlostí.

Kapucínský klášter byl značně zanesený všemožnými věcmi, zřejmě z dob, kdy zde sídlila armáda. Hojně stopy zde zanechala také turistická ubytovna. Do sběrného dvora se odvezl náklad z mnoha nákladních automobilů, což dle popisujících byla občas docela dobrodružná výprava.

Celé akci vládla dobrá nálada, alespoň podle slov jednoho z pomocníků: „Toto je opravdu krásně strávený čas. Sešli jsme se zde mnozí z různých farností, dali jsme síly dohromady a jak si rozumíme!“ Nutno podotknout, že ke stmelení účastníků docházelo především u výborně připraveného občerstvení.

Nelze vyvyšovat, kdo přidal ruku k dílu více, protože všichni přítomní pracovali s plným nasazením. Všem patří velké díky. (an)

Drakiáda za úplného bezvětrí

V prvé řadě chci vzdát hold všem organizátorům drakiád. Organizovat drakiádu je opravdu nelehký úkol. Větru a dešti poroučí jen Bůh, a ne my. Na společenství maminek u Mikuláše jsme společně s otcem Pavlem vymysleli termín. Drakiáda bude 19. 10. v 15.00 u vyslače na Kraví hoře. Otec Pavel udělal ochotně plakátek. Já udě-

lala čaj a kávu do termosek. Domluvilo se, že každý něco upeče. Teď už zbývalo se jen modlit za dobré počasí. Když jsme s Matoušem a dětmi vyrazili směr Kraví hora, nefoukal žádný vítr. Probudila se ve mně obava, že tři termosky čaje a kafe budu muset vypít sama. Mé obavy se rozplynuly, jakmile jsem uviděla první známé tváře. Kolem vyslače se vesele bavilo kolem padesáti lidí. Fyzicky zdatnější se pokoušeli dostat své draky do vzduchu usilovným běháním. Vesele se povídalo při konzumaci toho, co kdo napekl a pít kávy či čaje. Ondra Lazárek připravil zajímavou soutěž pro děti. Po příchodu otce Jindřicha s jáhnem Martinem se několik draků statečně zvedlo a plachtilo i bez větru. Někteří draci to prostě umí. Při odchodu z Kraví hory mě napadlo, že někdy zbytečně čekám na ideální podmínky. Létat se vlastně dá i za úplného bezvětrí. Díky všem, kteří přišli!

(Eliška Juráková)

Pravidelné setkávání dětí

Milí rodiče!

Po několikaměsíční pauze byly děti obou našich farností pozvány do společenství. Děti se sešly se svými rodiči v sobotu 9. listopadu na faře u sv. Kříže. Se sestrou Nikol jsem počítal s maximálně 8 až 10 dětí, ale sál fary skoro nestačil a museli jsme přidat jeden stůl a několik židlí – přišlo 24 dětí!!! Společně jsme se pomodlili, pak jsem rodičům sdělil, jak budou jednotlivá setkání probíhat a po hře s hledáním lístečků ve skupinkách jsem v tom sestru Nikol nechal samotnou. Ale sestřička měla program připravený: s mladšími zdobila svíčky, se staršími vyráběla dekorativní kytice z podzimního listí.

Podobný program doprovázený službou u oltáře bychom rádi nabídli i správným klukům, kteří by se stali ministranty v našich kostelích. Jsme si vědomi toho, že Vaše děti mají hodně kroužků: hudebku, fotbal, florbal, počítače, plavání... V těchto zájmových útvech trenéři a učitelé formují v dětech postavu a talent. My Vám chceme pomáhat ve Vašich dětech s formací duše, kterou Bůh vložil do každého člověka jako nesmrtelný dar. V případě Vašeho zájmu i zájmu Vašich dětí nabízíme další setkání v sobotu 14. prosince v 16 hodin na výše uvedené faře.

Se svými vedoucími se děti budou scházet 1-2 krát měsíčně, chtějí si povídat, zahrát pěkné hry, vytvářet různé věci, možná zkusit nacvičit nějaké vystoupení, za pěkného počasí se vyřadit na hřišti a o letních prázdninách pobýt několik dní na prima táboře.

Rádi Vám odpovíme na Vaše otázky a těšíme se: jáhen Martin Mokřý, sr. Nicole Maria, Marie Ševčíková, Honza Navrkal a Mikuláš Mašek.

žehná Vám o. Pavel

Vánoční a novoroční bohoslužby

kostel	Štědrý večer (24.12.)	Boží hod (25.12.)	sv. Štěpána (26.12.)	sv. Silvestra (31.12.)	Matky Boží (1.1.)
Sv. Mikuláš	15 h 24 h	9 h	9 h	15 h	9 h
Sv. Kříž	16 h 22 h	8 h 10 h	8 h 10 h	17 h	8 h 10 h
Sv. Alžběta		11 h	11 h		11 h
Sv. Michal		18 h	18 h		18 h
Louka	16 h 21.30 h	8 h	8 h	16h	8 h
Hradiště	22 h	10.30 h	10.30 h	10.30 h	10.30 h
Přímětice	22.30 h	9.30 h	9.30 h	17.30 h 23.30 h*	9.30 h
Kuchařovice	16 h	8 h	8 h	8h 15.30 h*	8 h
Mramotice		11 h	11 h	11 h 16.30 h*	11 h
Havraníky	23 h	11.15 h			
Hnanice	20.30 h		9.45 h		9.45 h
Konice	21.30 h		11.15 h		11.15 h
Šatov	24 h	9.45 h			
* adorace					

Kalendář akcí

17.11. Ne	zasvěcení Panně Marii při každé mši sv. ve Znojmě svátek sv. Alžběty – mše sv. v 11 h v kostele sv. Alžběty mše sv. ke cti sv. Anežky v 10.30 h na Hradišti měsíční modlitba za víru v příhraničí v 15 h v Popicích žehnání varhan v 15 h ve Štítarech (biskup Pavel) Hubertská mše sv. v 15 h v kostele v Práčích
21.11. Čt	setkání seniorů KLAS na faře u sv. Kříže v 9 h – svědectví ze setkání skautů v Americe „Noc venku“ s bezdomovci na Mikulášském nám. – ve 20.30 h pobožnost za zemřelé bezdomovce u dveří kostela sv. Mikuláše
23.11. So	první setkání Společenství sv. Františka – v 15 h na Rozhledně na faře u sv. Mikuláše veselohra Charleyova teta v 18 h v kulturním domě ve Vítonicích (divadelní spolek Vodpodlahy z Troubska, vstupné dobrovolné)
24.11. Ne	ROZLOUČENÍ S DOMINIKÁNKAMI MNIŠKAMI , které se stěhují do Uh. Brodu – mše sv. v 10 h u sv. Kříže (biskup Vojtěch)
27.11.	předadventní koncert Ludka Minky v 19 h v kostele sv. Mikuláše
28.11.	zahájení adventu v Příměticích u ZŠ v 17 h
29.11.	zahájení adventní doby – žehnání stromu v 17 h v Šatově
30.11. So	1. ADVENTNÍ KONCERT V LOUCE v 17 h – Chrámový sbor sv. Kříže a GMV Hilaria Kautzen /A/ rozsvícení vánočního stromu – v 16.30 h v Hnanicích celodenní Adventní duchovní obnova v Břežanech
1.12. Ne	1. adventní neděle – svěcení adventních věnců při každé mši sv. zahájení Znojmského adventu v 16.45 h na náměstí
2.12.	adventní koncert žáků ZUŠ v 16 h v kostele sv. Kříže
3.12. Út	adventní koncert Gymnázia Znojmo v 17 h v kostele sv. Jana Kř. zahájení adventu v Příměticích na návsi v 17 h
5.12. Čt	mše sv. při měsíční rekollekcí kněží děkanství v 9 h u sv. Mikuláše setkání seniorů KLAS – v 9.15 odjezd z nádraží do M. Budějovic sv. Mikuláš pro děti v 16.30 u sv. Kříže (rodiče mohou přinést balíčky od 16 h do sakristie)
6.12. Pá	svátek sv. Mikuláše (první pátek) – mše sv. v kostele sv. Mikuláše v 8 h a v 17 h, od 15 h adorace a sv. zpověď
7.12. So	měsíční pouť v Hl. Mašůvkách v 17 h, autobus v 16 h ze Znojma (P. Petr Papoušek) 2. ADVENTNÍ KONCERT V LOUCE v 17 h – Varhanní koncert Irene Roth-Halter /CH/ koncert skupiny Květinka v 15 h v kostele v Příměticích
8.12. Ne	návštěva sv. Mikuláše ve 14 h v kostele v Příměticích a v 15 h v kapli v Kuchařovicích adventní koncert v 17 h v Kuchařovicích věčné sliby s. Moniky Šlapkové z Kongregace sester Nejsvětějšího Spasitele v Bratislavě v Modrém kostele v 11 h
9.12. Po	SLAVNOST NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ P. MARIE (přesunuto z neděle 8.12.)
14.12. So	3. ADVENTNÍ KONCERT V LOUCE v 17 h – Amor aeternus, sbor staré hudby
15.12. Ne	MISIJNÍ JARMARK u sv. Kříže v křížové chodbě od 9.00 do 11.30, v kostele sv. Mikuláše od 10 do 11 h ve vstupní chodbě měsíční modlitba v popické kapli v 15 h adventní koncert v 17 h v Kuchařovicích

19.12.	setkání seniorů KLAS na faře u sv. Kříže v 9 h – jáhen Martin
20.12.	adventní koncert skupiny Květinka v 18 h v kostele sv. Mikuláše
21.12. So	4. ADVENTNÍ KONCERT V LOUCE v 17 h – Znojmské žestě a hosté Musikschule Retz /A/
22.12. Ne	adventní koncert v 17 h v Kuchařovicích (Muzice Antiqua a cimbálka Veltlínek)
23.12. Po	přivítání Betlémského světla ve Znojmě u kostela sv. Kříže v 18 h, pak průvod a malý živý Betlém u kostela sv. Jana Kř. (sraz dětí před 18 h ve vestibulu kláštera, lampičky a zvonky s sebou)
24.12.	Štědrý den – rozpis bohoslužeb uvnitř zpravodaje
25.12. St	BOŽÍ HOD VÁNOČNÍ – rozpis bohoslužeb uvnitř zpravodaje Rybova mše – V. Novák v 18.30 h v kostele sv. Mikuláše
26.12. Čt	sv. Štěpána – rozpis bohoslužeb uvnitř zpravodaje VÁNOČNÍ KONCERT v 15.30 h u sv. Kříže (Komorní orchestr, chrámový sbor od sv. Kříže a sólisté) cimbálové koledy v 18 h u sv. Mikuláše
28.12. So	svatojánské žehnání vína v 18 h v kapli ve Vítonicích, následně ochutnávka vín v kulturním domě varhanní koncert M. Čecha v 17 h v kostele sv. Mikuláše
29.12. Ne	svátek SV. RODINY – mše sv. s obnovou manželských slibů
31.12.	sv. Silvestr – rozpis bohoslužeb uvnitř zpravodaje
1.1.	slavnost MATKY BOŽÍ (Nový rok) – rozpis mší uvnitř zpravodaje
6.1. Po	slavnost ZJEVENÍ PÁNĚ – mše sv. v 8 h u sv. Jana Kř., v 16 a 18 h u sv. Kříže vždy s žehnáním vody, křídly, kadidla
19.1.	měsíční modlitba v Popické kapli
24.1. Pá	17. FARNÍ PLES v Kuchařovicích (v kulturním sále u kaple) od 19.30. Vstupné 100 Kč. Hraje Víkend Hostěradice. Další informace na www.farnostprimetice.cz/ples . Rezervace lístků v průběhu ledna na ples@farnostprimetice.cz a tel. číslo 724 994 191.

VÝSTAVA BETLÉMŮ A VÁNOČNÍCH POHLEDNIC V LOUCE

1. 12. 2019 – 12. 1. 2020 v louckém kostele: víkendy a svátky 14.00–16.30 | 24. 12. a 31. 12. 2019 14.00–16.00 | 25. 12. až 30. 12. 2019 14.00–16.30
Mimo pravidelnou otvírací dobu prohlídka možná po dohodě s p. Antonínem Valenou (tel. 732 838 875).

RORÁTY pro děti v kostele sv. Kříže každou adventní sobotu ráno v 8 h, začínají průvodem s lampičkami v křížové chodbě

RORÁTY v Louce po celý advent od pondělka do soboty vždy v 6.30 h v louckém kostele v kapli sv. Norberta (až do Štědrého dne)

MIMOŘÁDNÁ PŘÍLEŽITOST KE SV. ZPOVĚDI v kostele sv. Kříže: od pondělí 16.12. do čtvrtka 21.12. od 16 do 18 h, v pátek 20.12. od 15 do 18 h

POUŤ PO STOPÁCH FRANCOUZSKÝCH SVĚTCŮ v září 2020. Přihlášky předběžně do Vánoc na: jindrichcoupek@seznam.cz nebo 731 402 652.

LYŽOVÁNÍ V JESENÍKÁCH pro mládež o jarních prázdninách od 17. do 22.2. (info P. Marek Coufal, tel. 722 752 154)

PŘÍPRAVA NA SVÁTOST BIŘMOVÁNÍ – Od ledna 2020 bude opět ve Znojmě na faře u sv. Mikuláše probíhat společná příprava na svátost biřmování. Setkávat se budeme v pátek jednou za 14 dní v 19 h. První setkání v pátek 17.1. v 19 h. Těšit se můžete na setkání se svými věřícími vrstevníky a snad ne úplně nudné přednášky kněží ze Znojma a okolí.

Život farností Znojma vydává Římskokatolická farnost u kostela sv. Kříže, Znojmo (Dolní Česká 312/3, 669 02 Znojmo, IČ: 49440594). Registrováno Ministerstvem kultury pod č. E 11690. Adresa redakce: farni.zpravodaj@outlook.cz. Redakční rada: Eliška Juráková, Marie Ochmanová, Petra Bláhová, Ondřej Lažárek. Za obsah článku odpovídá autor. V elektronické podobě je časopis dostupný na www.farnostznojmo.cz. Číslo 10/2018 vyšlo 30/11/2018 ve Znojmě v nákladu 630 výtisků. **Uzávěrka příštího čísla 9. ledna 2020.**